Odborný servisní pracovník výtahů (kód: 23-049-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Strojírenství a strojírenská výroba (kód: 23)
Týká se povolání: Odborný servisní pracovník výtahů
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v právních předpisech a českých technických normách z oblasti výtahů	4
Orientace v konstrukci výtahu	4
Provádění odborných prohlídek výtahu	4
Přezkušování a ověřování funkce zařízení elektrického výtahu	4
Přezkušování a ověřování funkce zařízení hydraulického výtahu	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.05.2014 do: 20.10.2019

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v právních předpisech a českých technických normách z oblasti výtahů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést výčet základních předpisů a českých technických norem upravujících požadavky na konstrukci	Ústní ověření
b) Uvést výčet předpisů a norem pro zvláštní úpravu výtahů z hlediska účelu použití (přístupnost osob s omezenou schopností pohybu, požární a evakuační výtahy, výtahy odolné vandalům apod.)	Ústní ověření
c) Uvést výčet základních předpisů stanovících požadavky na uvádění výtahů a bezpečnostních komponent na trh/do provozu	Ústní ověření
d) Uvést výčet základních předpisů a norem upravujících požadavky na provoz a zkoušení	Ústní ověření
e) Vyjmenovat druhy opakovaných prohlídek a zkoušek v průběhu provozu a zkoušek po provedení opravy nebo podstatných změn	Ústní ověření
f) Specifikovat požadavky na odbornou způsobilost k provádění činností na výtahu, uvést názvy dokladů nezbytných k výkonu činnosti	Ústní ověření
g) Vyjmenovat povinnosti majitele/provozovatele výtahu	Ústní ověření
h) Vyjmenovat povinnosti servisní firmy	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v konstrukci výtahu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat výtahy podle určeného účelu použití a zařazení do tříd podle ČSN ISO 4190-1	Ústní ověření
b) Popsat funkci výtahů podle druhu řízení (jednoduché, sběrné, Duplex apod.)	Ústní ověření
c) Uvést požadavky na přístup do strojovny výtahu a do prohlubně šachty	Ústní ověření
d) Uvést požadavky na ohrazení jízdního prostoru (zcela ohrazená šachta, částečně ohrazená), použití materiálu na ohrazení, jeho pevnost	Ústní ověření
e) Uvést možnosti použití skla na ohrazení šachty, nebo výplně šachetních a klecových dveří, stěn klece	Ústní ověření
f) Uvést požadavky na osvětlení šachty a nástupišť, větrání strojovny a šachty	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění odborných prohlídek výtahu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést účel vedení Knihy odborných prohlídek výtahu, lhůty jejich provádění	Ústní ověření
b) Specifikovat požadavky na odbornou způsobilost osob k provádění odborných prohlídek	Ústní ověření
c) Provést odbornou prohlídku elektrického výtahu	Praktické ověření s ústní obhajobou
d) Provést odbornou prohlídku hydraulického výtahu	Praktické ověření s ústní obhajobou
e) Uvést zásady bezpečnosti při provádění kontrolních úkonů ve strojovně	Ústní ověření
f) Uvést zásady bezpečnosti provádění kontrolních úkonů v prohlubni šachty	Ústní ověření
g) Uvést zásady bezpečnosti provádění kontrolních úkonů na kleci výtahu	Ústní ověření
h) Vyhotovit Protokol z odborné prohlídky elektrického výtahu	Praktické ověření s ústní obhajobou
i) Vyhotovit Protokol z odborné prohlídky hydraulického výtahu	Praktické ověření s ústní obhajobou
j) Uvést základní kritéria pro vyhodnocení způsobilosti výtahu k dalšímu provozu	Ústní ověření
k) Uvést postup při zjištění závad ohrožujících bezpečnost dalšího provozu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přezkušování a ověřování funkce zařízení elektrického výtahu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Přezkoušet a seřídit zařízení proti přetížení	Praktické ověření s ústní obhajobou
b) Přezkoušet podlahový spínač	Praktické ověření s ústní obhajobou
c) Přezkoušet koncový vypínač	Praktické ověření s ústní obhajobou
d) Přezkoušet a seřídit omezovač rychlosti klece/vyvažovací závaží	Praktické ověření s ústní obhajobou
e) Přezkoušet zachycovače klece/vyvažovacího závaží	Praktické ověření s ústní obhajobou
f) Přezkoušet zařízení proti nadměrné rychlosti směrem nahoru	Praktické ověření s ústní obhajobou
g) Přezkoušet trakční schopnost	Praktické ověření s ústní obhajobou
h) Přezkoušet brzdové zařízení	Praktické ověření s ústní obhajobou
i) Ověřit funkci nouzové signalizace	Praktické ověření s ústní obhajobou
j) Ověřit přesnost zastavování ve stanicích	Praktické ověření s ústní obhajobou
k) Přezkoušet omezení doby chodu motoru	Praktické ověření s ústní obhajobou

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přezkušování a ověřování funkce zařízení hydraulického výtahu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Přezkoušet koncový vypínač	Praktické ověření s ústní obhajobou
b) Přezkoušet a seřídit omezovač rychlosti klece	Praktické ověření s ústní obhajobou
c) Přezkoušet funkci bezpečnostního lana	Praktické ověření s ústní obhajobou
d) Přezkoušet zachycovače klece	Praktické ověření s ústní obhajobou
e) Přezkoušet funkci svěracího zařízení	Praktické ověření s ústní obhajobou
f) Přezkoušet funkci dosedacího zařízení	Praktické ověření s ústní obhajobou
g) Zkontrolovat omezení zdvihu pístu	Praktické ověření s ústní obhajobou
h) Provést tlakovou zkoušku a kontrolu tlakového, bezpečnostního a škrticího ventilu	Praktické ověření s ústní obhajobou
i) Změřit pokles a vyrovnat polohu klece	Praktické ověření s ústní obhajobou
j) Přezkoušet a seřídit zařízení proti přetížení	Praktické ověření s ústní obhajobou
k) Uvést požadavky na funkci nouzové signalizace a předvést způsob ověření	Praktické ověření s ústní obhajobou
l) Ověřit přesnost zastavování ve stanicích	Praktické ověření s ústní obhajobou
m) Přezkoušet omezení doby chodu motoru	Praktické ověření s ústní obhajobou

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=100799&kod_sm1=37).
Upozornění pro uchazeče
Podmínkou pro připuštění ke zkoušce je předchozí získání profesních kvalifikací elektromechanik pro výtahy a servisní pracovník výtahů.
Při ověřování kritérií spočívajících v praktickém předvedení bude přihlíženo především k bezpečnému provádění všech úkonů, ke kvalitě provedené práce i k časovému hledisku zvládání operací.
Veškeré písemné podklady a přípravy uchazeče budou autorizovanou osobou archivovány.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, zkoušejícími jsou dvě autorizované fyzické osoby anebo dva autorizovaní zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání strojní mechanik a min. 10 let praxe ve funkci vedoucího montéra nebo v oblasti výtahů, nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti zdvihacích zařízení, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na strojírenství nebo elektrotechniku a min. 10 let praxe v oboru výtahového průmyslu nebo 5 let u státního odborného dozoru, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na dopravní zařízení a min. 5 let odborné praxe v oboru výtahového průmyslu nebo minimálně 5 let u státního odborného dozoru, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Výtahový stroj trakční, výtahový stroj bubnový, hlavní vypínač, omezovač rychlosti, koncový vypínač, výtahový rozvaděč s reléovým řízením, výtahový rozvaděč s mikroprocesory, vodítka klece, vodítka vyvažovacího závaží, nárazníky klece/vyvažovacího závaží, rám vyvažovacího závaží, napínací závaží OR, šachetní dveře, dveřní uzávěrka, zavírač/dovírač, ovladačová kombinace ve stanici, osvětlení šachty, klec výtahu, závěs klece, odkláněcí magnet / křivka DU, ovladačová kombinace v kleci, ovládání revizní jízdy, nosné prostředky, elektrická instalace strojovny, elektrická instalace šachty, mazací plán, schémata zapojení elektrických zařízení a instalací výtahů, materiál, nářadí, měřicí přístroje a pomůcky potřebné pro ověřování kritérií založených na formě praktického předvedení (montáž, instalace, diagnostikování poruch a opravy elektrických, elektromechanických, elektrotepelných a elektronických elementů výtahových zařízení a instalací ve strojovnách, šachtách, klecích a nástupištích výtahů).

Žadatel musí zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Autorizovaná osoba musí disponovat dále uvedenou předpisovou základnou
Zákony, právní a technické předpisy
•zákon č. 174/1968 Sb. a zákon č. 251/2005 Sb.
•vyhláška ČÚBP č. 19/1979 Sb.
•zákon č. 183/2006 Sb.
•zákon č. 505/1990 Sb.
•zákony č. 262/2006 a č. 309/2006 Sb.
•vyhláška MMR ČR č. 286/2009 Sb.
•vyhláška MMR ČR č. 398/2009 Sb.
•nařízení vlády č. 17/2003 Sb. a č. 616/2006 Sb.
•vyhláška MV ČR č. 23/2008 Sb.
•nařízení vlády č. 148/2006 Sb.
•nařízení vlády č. 11/2002 Sb.
•nařízení vlády č. 27/2003 Sb.
•nařízení vlády č. 176/2008 Sb.
•nařízení vlády č. 378/2001 Sb.
Harmonizované a národní české technické normy
•ČSN EN 81-1:1998 +A3:2009
•ČSN EN 81-2:1998 +A3:2009
•ČSN EN 81-21:2009
•ČSN EN 81-28:2003
•ČSN EN 81-31:2010
•ČSN EN 81-40:2008
•ČSN EN 81-41:2010
•ČSN EN 81-43:2009
•ČSN EN 81-58:2003
•ČSN EN 81-70:2003 +A1:2004
•ČSN EN 81-71:2005 +A1:2006
•ČSN EN 81-72:2003
•ČSN EN 81-73:2005
•ČSN EN 81-80:2003
•ČSN EN 13015:2001
•ČSN EN 12015:1998
•ČSN EN 12016:1998
•ČSN EN 12385-1:2002+A1:2008
•ČSN EN 12385-5:2002
•ČSN EN 50214:2006

•ČSN EN 60204-1:2006
•ČSN EN 60204-32:2008
•ČSN EN 60446:2007
•ČSN EN ISO 13857:2008
•ČSN EN ISO 12100-1:2003
•ČSN EN ISO 12100-2:2003
•ČSN ISO 43442007
•ČSN ISO 4190-1:2010
•ČSN ISO 4190-2:1982
•ČSN ISO 4190-3:1982
•ČSN ISO 4190-5:2006
•ČSN ISO 4190-6:1984
•ČSN ISO 7465:2001
•ČSN P CEN/TS 81-11:2009
•ČSN P CEN/TS 81-83:2009
•ČSN P CEN/TS 81-76:2011
•ČSN 27 4002:2003
•ČSN 27 4007:2004
•ČSN 27 4011:2004
•ČSN 27 4014:2007
•ČSN 27 4210:2004

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin, (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro vyhrazená zařízení, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Unie výtahového průmyslu ČR